

Του **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΡΕΤΑΙΟΥ**
e.aretaios@realnews.gr

Βαθιά διχασμένη είναι η τουρκική κοινή γνώμη όσον αφορά τη Σύνοδο του ΝΑΤΟ και τη στάση του **Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν**, καθώς, ενώ η κυβέρνηση και τα φιλοκυβερνητικά μέσα ενημέρωσης κάνουν λόγο για μεγάλη διπλωματική νίκη της Τουρκίας, η αντιπολίτευση κατηγορεί τον Τούρκο Πρόεδρο για κυβίστηση, εκπιμώντας ότι το μνημόνιο με τη Σουηδία και τη Φινλανδία δεν εξυπηρετεί τα εθνικά συμφέροντα.

«Η Τουρκία πήρε αυτό που ήθελε, είναι εθνική επιτυχία», έσπευσε να δηλώσει ο σύμμαχος του Τούρκου Προέδρου, **Ντεβλέτ Μπαχτσελί**, λέγοντας ότι «είναι ιστορική απόφαση ότι οι FETÖ, PYD και YPG ορίζονται ως τρομοκρατικές οργανώσεις για πρώτη φορά σε έναν διεθνή οργανισμό. Η Σουηδία και η Φινλανδία έχουν διαβεβαιώσει γραπτώς ότι δεν θα υποστηρίξουν τις προαναφερθείσες τρομοκρατικές οργανώσεις».

Ωστόσο, σύσσωμη η αντιπολίτευση κατηγορεί τον Ερντογάν για κυβίστηση και προσπαθεί να αναδείξει ότι το «πράσινο φως» που η Αγκυρα έδωσε στη Σουηδία και στη Φινλανδία δεν έχει κανένα αντίκρισμα.

«Για μίνες το ΑΚΡ/Ερντογάν έχει πει χιλιάδες λέξεις κατά της Σουηδίας και της Φινλανδίας... Το μεγάλο πρόβλημα όμως λύθηκε γρήγορα μέσα σε δύο ώρες. Ο Ερντογάν κατάπιε όλα τα λόγια που έλεγε εδώ και μίνες. Και τα ΜΜΕ που πρόσκεινται στην κυβέρνηση άρχισαν να πλασάρουν το ψέμα σε καλούπι αλήθειας», έγραψε ο δημοσιογράφος **Soner Yalcin** στην αντιπολιτευόμενη εφημερίδα «Σούτζου».

«Ο Ταγίπ Ερντογάν δεν πήρε σχεδόν τίποτα από αυτά που είπε, καθώς επιβιβάζονταν στο αεροπλάνο για τη Μαδρίτη, ότι θα ήταν το ελάχιστο για την άρση του βέτο στην ένταξη της Σουηδίας και της Φινλανδίας στο ΝΑΤΟ», είπε στη **Realnews** ο αναλυτής του Silk Road Program, **Γκάρεθ Τζένκινς**.

«Ακόμη και η μία συγκεκριμένη παραχώρηση στην Τουρκία, η άρση του εμπάργκο όπλων, δεν αποτελεί εγγύηση ότι η Σουηδία και η Φινλανδία θα πουλήσουν όπλα στην Τουρκία. Αφού και οι δύο μπορούν να επιβάλουν ένα νέο εμπάργκο ανά πάσα στιγμή. Το υπόλοιπο της συμφωνίας αποτελείται από επαναδιατυπώσεις από τη Σουηδία και τη Φινλανδία των υφιστάμενων πολιτικών τους και από ασαφείς δηλώσεις καλής θέλησης», συμπλήρωσε.

Αναμφισβήτητα, πάντως, σύμφωνα με Τούρκους αναλυτές, με τους οποίους συνομιλεί η «R», ο Ερντογάν κατάφερε να έχει μια συνάντηση με τον **Τζο Μπάιντεν**, η οποία διήρκεσε πάνω από μία ώρα, και παράλληλα να προωθήσει μια προοπτική απεμπλοκής στο θέμα των

Σύμφωνα με έμπειρους δημοσκόπους, με τους οποίους συνομιλεί η Realnews στην Τουρκία, το μεγαλύτερο μέρος της τουρκικής κοινωνίας διακατέχεται από μια κόπωση λόγω των εντάσεων με τη Δύση και δεν φαίνεται να εγκρίνει τις συγκρούσεις και τις αντιπαραθέσεις

Γιατί άλλαξε στάση ο Ερντογάν

F-16, ζήτημα που παραμένει πάντως στα χέρια του αμερικανικού Κογκρέσου.

Το βασικό, ωστόσο, ερώτημα είναι γιατί ο Τούρκος Πρόεδρος υιοθέτησε μια σαφώς πιο διαλλακτική στάση, ανεξάρτητα από τις ερμηνείες που δίνονται όσον αφορά τα κέρδη και τις ζημιές.

Σύμφωνα με έμπειρους δημοσκόπους με τους οποίους συνομιλεί η «R» στην Τουρκία, το μεγαλύτερο μέρος της τουρκικής κοινωνίας διακατέχεται από μια κόπωση λόγω των εντάσεων με τη Δύση και δεν φαίνεται να εγκρίνει τις συγκρούσεις και τις αντιπαραθέσεις.

Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη δημοσκόπηση της έγκριτης εταιρείας δημοσκοπήσεων Metropoll, το ποσοστό των πολιτών που δεν εγκρίνουν το έργο του Τούρκου Προέδρου κατέγραψε αξιοσημείωτη αύξηση τον Ιούνιο σε σχέση με τον Μάιο, καθώς αυξήθηκε από 47,3% στο 51,6%, ενώ το ποσοστό όσων εγκρίνουν το

έργο του μειώθηκε κατά 0,2%. Η αύξηση αυτή εκτιμάται ότι σχετίζεται με τη σκληρή στάση του Ερντογάν στο θέμα του ΝΑΤΟ.

Την ίδια ώρα, η έγκριτη διπλωματική συντάκτρια **Barzan Yinanç**, σε ανάλυσή της στον αντιπολιτευόμενο ιστότοπο T24 με τίτλο «Κακά νέα για τους ευρασιανιστές», παραθέτει ευρήματα πρόσφατης έρευνας της δεξαμενής σκέψης EDAM, σύμφωνα με τα οποία, μεταξύ 2018 και

Το ποσοστό των πολιτών που δεν εγκρίνουν το έργο του Τούρκου Προέδρου αυξήθηκε από 47,3% τον Μάιο σε 51,6% τον Ιούνιο

2021, το ποσοστό εκείνων που δήλωσαν ότι η Τουρκία πρέπει να παραμείνει κράτος-μέλος του ΝΑΤΟ αυξήθηκε από 27,4% σε 41%, ενώ το ποσοστό εκείνων που είπαν ότι η Τουρκία πρέπει να συνεργαστεί με τη Ρωσία και όχι με το ΝΑΤΟ μειώθηκε από 22,1% σε 2%. Το ποσοστό εκείνων που δήλωσαν ότι η Τουρκία θα πρέπει να γίνει μέλος του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης αντί του ΝΑΤΟ μειώθηκε από 19,4% το 2018 σε 3,2% το 2021.

Οι μεταποτίσεις αυτές στην τουρκική κοινή γνώμη ερμηνεύονται από έμπειρους αναλυτές ως ενδείξεις της απροθυμίας του μεγαλύτερου μέρους της κοινωνίας να ακολουθήσει τον Τούρκο Πρόεδρο στην πολιτική συγκρούσεων με τη Δύση και αποτελούν βασικό παράγοντα της αλλαγής στάσης του Ερντογάν στο ΝΑΤΟ, σύμφωνα με τα ίδια πρόσωπα.

Η κατάσταση της οικονομίας αποτελεί πλέον τον βασικό γνώμονα για την τουρκική κοινή γνώμη, η οποία βλέπει να συρρικνώνεται καθημερινά η αγοραστική της δύναμη και αυτό επηρεάζει άμεσα το πώς οι Τούρκοι πολίτες «διαβάζουν» την εξωτερική πολιτική.

Σύμφωνα με τον δημοσιογράφο του αντιπολιτευόμενου έγκριτου ιστότοπου Medyascope, **Alphan Telek**, η αντίληψη περί ασφάλειας μεταλλάσσεται στους κόλπους των ψηφοφόρων και σήμερα η ανάγκη για οικονομική ασφάλεια δείχνει να υπερισχύει έναντι της ανάγκης για ασφάλεια-επιβίωση του κράτους, κάτι που η κυβέρνηση προσπαθεί συστηματικά να καλλιεργήσει.

Πρόσφατη δημοσκόπηση της εταιρείας Geziç, καταγράφει ότι το 74,8% των Τούρκων θεωρεί ότι το πιο σημαντικό πρόβλημα της χώρας είναι η οικονομία, ενώ μόνο το 13,8% αξιολογεί ως πιο σημαντικό πρόβλημα την τρομοκρατία -δηλαδή την απειλή κατά της Τουρκίας από το ΡΚΚ και άλλες οργανώσεις- και μόνο το 4,2% θεωρεί ότι η εξωτερική πολιτική είναι το πιο σημαντικό πρόβλημα.

η άποψη

του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΥΡΟΥ***

*Διευθύνοντας
συμβούλου
της MRB Hellas

Όταν μιλούν οι λαοί

ΚΑΛΕΣ ΟΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ των ηγετών Ελλάδας και Τουρκίας, αλλά αυτό που μετρά εξίσου είναι οι ολιστικές απόψεις των δύο λαών (ΕΛΙΑΜΕΠ, διαΝΕΟσις, MRB, IPC, KONDA 2022). Ασφάλεια για τους δύο λαούς είναι η υγεία, τα σύνορα και η εργασία. Ωστόσο οι Έλληνες ψάχνουν για περισσότερη χρηματοοικονομική ασφάλεια (θέμα «πολυτελείας»), ενώ οι Τούρκοι για επιστημονική ασφάλεια και τρόφιμα (θέμα «επιβίωσης»).

Οι Έλληνες νιώθουν πιο κοντά στις ΗΠΑ σε θέματα ασφάλειας, εξωτερικής πολιτικής και τρόπου ζωής, ενώ σε θέματα οικογενειακών αξιών, πολιτισμού και θρησκευτικότητας με τη Ρωσία. Οι Τούρκοι δεν νιώθουν κοντά σε καμία χώρα από τις δύο, δείχνοντας διαφορετικότητα και μοναδικότητα. Εμείς δηλώνουμε διασφάλιση συμφερόντων από την Ε.Ε., ενώ οι Τούρκοι από τη Γερμανία. Οι Έλληνες πιστεύουν ότι η Ελλάδα «είναι» δυτική χώρα, ενώ

οι Τούρκοι πιστεύουν ότι η Τουρκία πρέπει απλά να «συμμορφώνεται» με τα δυτικά πρότυπα.

Επιπλέον, οι Έλληνες πιστεύουν ότι οι ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ ενισχύουν την ελληνική ασφάλεια, ενώ ταυτόχρονα οι ΗΠΑ είναι ένας φυσικός εταίρος και στην ευρωπαϊκή ασφάλεια.

Παράλληλα, οι Τούρκοι επιθυμούν μια ανεξάρτητη εξωτερική πολιτική για τη χώρα τους, ενώ θεωρούν ότι η ισχυρή ηγεσία του Πούτιν αποτελεί το σωστό μοντέλο διακυβέρνησης, απόψεις που αναδεικνύουν ξανά το αίσθημα μοναδικότητας και ιδιαιτερότητας που αισθάνονται οι γείτονες.

Συμπερασματικά, οι Έλληνες αισθάνονται ασφαλέστεροι με τις ΗΠΑ, το ΝΑΤΟ και την Ε.Ε. (εξάρτηση), ενώ οι Τούρκοι προτιμούν να είναι ανεξάρτητοι, έστω και αν είναι μόνοι (αυτοτέλεια).